

Politikai
röpiratok.

107.

1.

107
855
2.

JÓSEF CSÁSZÁR

hoz más Világra irt

L E V É L

és a'

BETEG HALOTT,

vagy

a' lelki betegek' sebeire készített
drágalátos Balsam Ir.

A' Hazafi névre méltatlanok' és Ha-
za' árulóknak a' Hazából ki irtásokra.

és a'

Halottaiból feltámadt
P A R Ó K A.

*Júdás áruló vólt el adta Mesterét,
Mért 50 ezüst pénz üté a' tenyerét
De én Jézus' Neve' tiszta Tudományát
20 ezüst krajtzárért árulom zsákmányát.*

*Szinyei Farkas András
Jésus' szarándokja, Rósa Bajnok. és a'
vén Rósáné Bajnok Társa.*

POSONBAN. és VÁTZON 1825.

*Malo, male vivere, bene mori!
Quam bene vivere, male mori.
Jobb gyalog menni Meny Országba, mint
lőháton Pokolba.*

* * *

*Vita mala mors est; ast mors bona ja-
nuarum vitae! az az: —
Ki Istennek nem él: és roszban lélezkik,
Migél is a' bűnben félig halva fekszik.
De ki Istennek él: nem ördögök faja;
Ollyannak a' halál életnek ajtaja.
A' jámbor ifjúság ha meg éltesedik,
Ifjítja a' lelket ha a' test vénhedik.*

* * *

*Omnia credere: est inscitia, nil credere:
stultitia!
Fides nulla! nisi bona opera!
A' leg pompásabb Hit, jó tett nélkül gyáva!
Minő a' rút lábú, szép és pompás páva!
Pénztelen Gavallér tzipra öltözetben
Világ előtt nem vólt soha tiszteletben.*

FELSÉGES JÓSEF!

A' Természet Ura', ki a' virágos Tavaszt ki hozza a' Télnek lomha ágyából, és azt mint egy Királyi Meny aszszonyt pázsit szin köntösében fel öltözteti. Erdők' mezők' madarainak szájait megnyitja a' Tavasz' köszöntésére, elvégezte: hogy minden emberek egyszer a' tetsben meg haljanak, azután Itélet légyen: hogy el vegye a' jó, az ő jútalmát, a' gonosz is az ő büntetését.

Az Időnek szárnyai vagynak, azok repítik a' mi Ifjúságink' víg Tavaszát, az unalmas vénség' komor Téli szállása felé.

Jó s e f! Magyarok' Reménnye! mióta Felséged e' Világról más Világra költözött, és e' földi Koronáját Égi Koronával tserélte fel, igen sok változásokon ment által e' mi N. Magyar Hazánk, és Országunk, nevezetesen:

+ E' mi Valóságos Scytha Nemből származot Denti Mágyaraink el hagyták szép hajdani viseleteket, és a' helyett IdegenNemzetek viseleteket hozták bé szokásba, és annak Módi nevet adtak. +

Azon külső viseleteknek sokképpen való változtatása, a' belső embert, az az: az jó erköltsöket is meg vesztegette, és el változtatta egészen.

Ezen Felséges J ó s e f n e k határ nélkül való kegyelme annyira ki terjedt a' Vallás' dolgában, hogy a' Tolerantiát meg engedte, az az ; a' Vallás szabadságát üzni, a' Papok' engedelmevel — sőt a' mi több a' Vallás' változtatásának változtatását is szabaddá hagyta ; hanem a' Király' engedemével, — vagy világosabban ki mondván a' dolgot, akár Keresztény, akár Zsidó, szabadosan változtathatja született Vallását ; sőt a' Vallás' szabadsága a' J ó s e f Systemája, ennél is szélesebben terjed ki — tudniillik :

Ha a' Reformatus Catholicussá leszs és azt meg bánnya, ismét Reformatus lehet.

A' J ó s e f halála után ezen Kiralyi be-
tses Kegyelemmel igen vissza éltek (ó fáj-
dalom) az emberek ! a' melyből a' követke-
zert : hogy az embereknek nagyob része Val-
lástalan lett, a' Vallástalanság az Isteni tisz-
teletnek meg vetésére, Isten' nevét, és ártat-
lan Szentjeit rothatt beszéddel illetésre, rá-
galmazásra, nyitott ajtót ; annál fogva az ol-
lyatén elme betegségben sinlö bolondokban,
olly kárhozatos vélekedést öntött bé ez a'
gyászos történet : hogy a' lélek el bútsúz-
ván a' halandó testől, mint a' megért gyü-
möltts fájától többé vissza se megy a' testbe,
és mint a' barom el vész, és érzékenységei
olyanok lesznek, mint az érzéketlen fa, és
a' kietlen puszták, néma Szigetek' Barlangjai
A' J ó s e f halála után szabad Kömivesek tá-
madtak ; hanem szerentsére a' Törvény
rossz szándékjoknak eleit vette, az Ország-

nak azon kigyólt el ölte, a' Királyi Szék ellen törekedő gonosz szándékjokbán meg gátolta; a' melly szabad Kőmivesek, az ördög Templomának köfalait szándékoztak titkon építeni, sőt igyekeztek a' Királyt Throussából le vetni, és az Otszágot szabad Respublicává tenni.

A' Király az Istennek, a' Törvényes dolgokban személyes Helytartója, az Egyházi dolgokban Apostoli Követje e' földön, és Isten' Vicáriussa, sőt Sámuel Próféta Isteni névvel tiszteli a' Királyokat. Ti Ti Birák! és Királyok! én mondtam Istenek vagytok, az az: mint ha mondaná Sámuel Próféta: a' mit az Isten, és a' Király el végez magában, a' szent, és másolhatatlan. Továbbá, ha valaki a' Király ellen tsak rosszat mérészelne is gondolni, annak egyszerre, es egy halállal kell meg halni, a' ki pedig Isten ellen ssóll: az az: a' Királyok Királya és Uraknak Ura ellen, az ollyatén fő bűnösnek nem egyszer, hanem kéttzer kell meghalni, az az: testben és lélekben, és testiképpen is, lelkiképpen is, a' mely halálnak halálának, az az, második halálnak neveztetik.

Három Halál nemeivagynák 1. Természetes 2. erőszakos 3. örök halál; a' két első a' testnek halála, az utólso lelki halál.

És a' ki készületlen megyen a' halálra vagy halálos bűnben hal meg; a' beteg Ha-

lotnak mondatik. A' lelki betegen, a' lelki Orvos, vagy a' lelki Pásztor segít, de a' beteg Halott — az az — az elkárhózott lélek, orvosolhatatlan.

A' Meny Ország az Istennek Feje! és Koronája, Napkelet, és Napnyúgott, jobb és balkezei, a' Föld, és a' Tenger, kétlábai a' Nap, és Hóld az Isten' két szemei.

Onnét a' Földnek sok ezer millio lakossait galamb módon szemléli, a' felhőkön úgy jár mint egy szekéren és oda fel Menydörgéseket tsinál, és tűz láng jön ki szájából a' meg nem térő bünösök meg emésztésekre.

Térdet fejet hajtnak a' Királyok néki
Királyok Thrónusi Isten' Zsámol széki.
Ki merhát Istenhez háladatlan lenni?

Menybe, és Pokolba két úton kell menni.

Nyelv nélkül szólni, beszélni, sziv nélkül szeretni lehetetlen; úgy Istent Hit, és Vallás nélkül tisztelni.

Hát mi a' Vallás?

A' Vallás nem egyéb, hanem Isteni tulajdonságokról szóló Tudomány' és az Isteni tisztelet ki szolgáltatásnak módja. A' Vallásnak két hasznavan, Egyik; hogy az embert olyan szabadon nem hagyja vétkezni. Másik; hogy a' halandóknak a' halhatatlanságra, és jövődöbéli fő boldogságok elérésére utat készít. — A' Vallástalanság, vagy Istenhez való háladatlanság

4.

gyökeret vervén magának a' meg vesztegetett emberi szivekben annál fogva az ő jóvendöbéli fő boldogságok keresetével egyézszen fel hagytak. —

A' mi ifjaink szelesek, bolondok, házasság törők, Szüzeink paráznákká, kurváká lettek, azzal el idegenítették Vőlegényeiket magoktól, és hajadonságaik keletek az ótska vássárra kitett köntösökkel egyenlő áron mennek. — A' Világi hijában valóságokban el bémerült, és minden féle gonoszságban buborékoló, maga kedvére hagyott bolond, negédes fitalság maga veszedelmére láttatik törekedni.

Az emberi Természet midön annyira meg romlott, nem is tanátsos orvoslás nélkül hagyni. — következőképpen a' rossz Hazafiakat mint a' Haza' botránkoztató köveit ki írtani szükséges; azért, hogy a' boszszús Egek a' rosszszak miatt a' jókat is ostromozzák.

A' Vallástalan Ember mind az Istennek mind a' Királynak ellensége! ki szeretne hát kebelében kigyót nevelni? és így a' rossz Hazafit mint Haza' árulót, a' Hazából örökösen számkivetni, úgy az Istent, Jézusát, és Máriáját paráznító és mivelő Egeket boszszantó, és Pokolnak Istenre ugató ebeit, saját lelkek gyilkosságait mind példás halálra kellene büntetni.

Az Ország Primássa Rudnay Sándor
ő Hertzegsége, előre fürkésző elméjével
által látta, hogy a' meg romlott emberi
Természet' jobbúlására, makats, szilaj,
és vad erköltsök szelidítésekre, zabolázá-
sokra, Egyházi fenyték kellene; mivel a'
Papok tartjákfel a' Békességet az Ország-
ban: úgy a' lelki Békességet is a' Papok
szerezhetik vissza a' boszszús Egek, és a'
bűnből meg térő halandók között. — Po-
sonyban Synodust azért tartott ő Felsége'
kegyelméből (milyet C. Pazmán Péter 150
eszt. előtt tartott) a' Synodus végzéseit
óhajtva várja a' N. Haza; de igen késik!
az Orvos ha el készíti az orvosságot és nem
közli a' beteggel, az alatt meg hal a' be-
teg, azontúl nintsen orvosra szüksége.

(Periculum in mora.)

Jósef után a' nagy kalap jött módiba,
de azzal hamar felhagytak; pedig kár volt;
mert ha kis ember tette fejére a' nagy ka-
lapot, ki nevette a' Természet dolgát hogy
magát nagyra tudta teremteni.

Az ortza ki festést is módiba vették

Mert a' tsak tsinosság arról azt költötték
Porrá leszsz nem soká porbóllett dög tested
Piros színre így a' haloványt mért fested!

Meg hólt Jósef Császár! élnek jó tettei,

És annak Felséges tselekedetei,
Szót ad a' Koporsó; melybe Jósef fekszik —
Bóldog a' ki korán meg térni igyekszik.

57

JÓSEF CSÁSZÁR HIR OSZLOPA
Magyarázata Bétsben.

A' Ló Czimer Hadat és Háborút jelent,
Jósefa' Törökre Laudonual le ment
Nándor Fehér Várát Vitézül megvette,
Életét azontúl hamar el végzette
Zimon alatt fekütt Magyarok' Serege,
Zörgött fejek felett a' Had Isten' Ege.
Mit használt magyarnak hogy annyi vért
ontott ?

A' Török tsak Török újra frigyét bontott.
Török, és Frantzia egyik le parolás,
Mind egyiknek inkább tettik elpártolás.

A' Lógerből Jósef Császár' el útazott,
Laudon Fő Vezér addig kórmányozott.
Le betegszik Jósef hol van Káránsebes,
Bóldog a' ki nem a' maga kárán sebes.

A' hal ételétől halál tsömört kapott,
E' betegségéből lábra fel - se kapott.
Onnét betegesen Bétsbe fel - vitetett,
Bétsben meg - holt, és ott el is temettetett

Igaszság szerető Jósefet ismérte,
Azért e' Világról az Ég haza kérte.

Az Élet' Urának hogy azt vissza adta,
Vigasztalás nélkül a' Hazát nem hagyta,
Mivel a' Koronát Leopoldra hagygya,
Azon meg is nyugott az Országnak Naggya
Mert igaz jússa vólt a' Szent Koronához,
Mint a' Magyaroknak Belgrád ostromához.

Azt már Vitézeink többször-is meg vették
Te Deumot azért többször éneklették,
Meg - vették Belgrádot, a' már a' mi Várunk
Vásárra tziti omért, borsért oda járunk,
Kávé, puntsot iszunk, narants édes levét,
Énekeljünk a' nagy Laudonnak nevét.
De a' mit a' Magyar szerzett piros véren,
A' Török magához váltá azt nagy béren
Leopold nem hallot semmi zenebonát,
Tsak két esztendeig birta a' Koronát-
Hanem hogy Ferentzre szállott a' Korona,
Az Országban mindjárt kellett a' Katona
Kantár szárát fogja Jósef bal kezével,
Az Ország' Kórmánnját jelenti örvével.
A' lova alatta három lábón álló,
Három Szövettséges erős Hartzra szálló,
Jósef Császár fogván a' ló zabló féket,
Ló zabola jelent Nép zabolát, féket.
A' Népet zabola ha jókor nem éri,
Zaj, és pártütésre hajlandó a' véri.
Rézből van ki öntve Jósef alatt lova,
Mindég útra készül, még se megy sehova.
Három Szövettséges egyesüléseket,
Az egyhelyben állás jelenti ezeket.
Se az Eg se a' föld hogy azt fel-ne bontsa,
Annak fel- bontóit az Ég föld meg-rontsa!
Jósef mint Igazság néma Szószóllója,
Vólt az igazaknak mindég pártfogója.
Jósef alatt értünk, népnek számlálását
Annak ki múltával Ország változását

A' Réz ló , Réz időt jelent és ábrázolt.
 A' Réz időn labunk már keresztül gázolt
 A' réz leg tartósabb minden értz nemeknél
 Aranynál , ezüstről , és drága köveknél
 Trójának is rézzel fedetett bástyája
 Hogy annak ne ártson az idő rosdája
 E' Hir oszlop lántzal körül kerítettett
 Második Jósefnek mely is emeltetett
 A' vas lántz jelenti az Ország védelmét
 És Hazához kötött Felséges szerelmét
 Négy nagyobb, tizen nyóltz kisebb Oszlopjai
 Gyöződelseinek ábrázolatjai
 A' huszonkét Oszlop huszonkét esztendő
 Jósefen túl töllünk hartzal el telendő.
 Minden Oszlop hegyén láttz három képeket
 Jelenti a' három szövetségeseket
 Felséges Jósef gyöződelsei — nevezete-
 sen, a' hét esztendő Burkus Háború F. Má-
 ria Therésia alatt kezdődött, és F. Jósef
 alatt végződött : azután a' Törökre ment,
 és minekutánna Nandor Fehér Várát meg
 vette Felséges Jósef meg hólt.
 Jósef Császár igaz jó Fejedelem vólt,
 Ki az Igazaknak halálával meghólt.
 De a' Világ mindég úgy bánt az igazsal,
 A' termő plántát is ki irtja a' gazzal.
 Jósef hogy le tette királyi páltzáját,
 Budának ajánlá a' szent Koronáját.
 A' jobb első lábát a' lova fel- fogta,
 Jele hogy jobbaknak Jósef pártját fogta,

A' hol J ó s e f Czászár Réz lovon ül és áll,
 Egész Birodalmat ábrázol és formál.
 A' Császári Udvar, az Országos Gyűlés,
 Hoszszú útat jelent a' lóra felülés.
 A' Felső J ó s e f hoszszú útra is ment
 Jósef Máriával hol ül a' minden Szent.
 Rövid szóval élnek a' Böltsek okosok
 Izések beszédi, sósok, és fontosok,
 J ó s e f Czászár mikor e' Világról el tűnt,
 A' Béke' Isten is velünk lakni meg szűnt,
 Az Idő is reánk hoszszú hartzot hozott,
 Mellyet Napoleon Ex Császár okozott.
 Cselekedetének elvette jutalmát,
 Mint a' ki befalta a' tilalmas almát,
 Ugy fekszik akarki mint az ágyat veti,
 Hi miként igykszik hasznát úgy veheti.
 J ó s e f alatt értünk szép tsendes Időket,
 Boldog békességes arany esztendőket.
 Az Égből is esett akkor arany eső,
 Panaszra nem fakadt a' Kenyér kereső,
 Egy ezer és hétzaz kilentzven esztendő,
 Felső J ó s e fért mély gyászszal telendő
 Béts e' nagy halotjat jól el se temeti,
 Második L e o p o l d halálát hirdeti.
 Meg holt L e o p o l d a' Békesség' Királja,
 Országunkat erőss ellenség rongálja.
 Első F e r e n t z Császár alig ült Székébe.
 Az Ország' Kormányát vévén a' kezébe.
 Frantzia pártütés azontúl kezdődöt,
 Ferentz a' Frantzokkal sokat is vesződött

7

**A' POKOL' SZEMETJÉN KUKORIKO-
LÓ KAKAS.**

Három leg ravaszabb állat van e' Világon, a'
Kígyó, a' Sirén, és a' Kakas.

A' Kígyó az első ez a' Pokol' férge,
Világot fulánkja fojtja a' bűn' mérge.

A' tilalmas almát hogy Éva béfalta,
A' Kígyó bőrbe hújt Ördög azt megtsalta.

Párisnak is vala egy ravasz kígyója,
Ember hússal élő fene Scorpiója,

De a' három fejű Sas fejét megtörte

A' kígyónak — a' melly a' Hazát gyötörte.

Másik ravasz állat az álnok Sirének

Szájjokban zengedez Angyali Dall' s Ének
Tengeren útzók azt midőn meghalják

Tenger' víz partjára azokat kitsalják.

(Azomban az embert elnyelik béalják.)

A' harmadik ravasz állat: a' Kakas.

Geneologica Descriptio Galli Parisiensis.

Párisban is olyan mint másutt a' Kakas.

A' mind olyan lármás veszekedő nyakas
Természet is szülte hartzra lakossait,

Mint fene Oroszlán marásra fíjait.

Illik is kezekbe az ágyú pattantyú,

Mint Kakas' lábára a' görbe sarkantyú.

A' Kakasok éjjel szintúgy istrásálnak,

Mint Katonák Hadban fel posztokat álnak

Magas kő kerítést a' Kakas át-repül.

Más Gabonássába szabadosan tsepül.

A' Kakast ebédre senki se hívhatja.

Azért jó szomszédját csak meglátogatja
Munka által szokot igaz vagyon gyűlni,

Kész asztalhoz szeret csak a' Kakas ülni
Az Uraknak kész és terített asztalán

Akarná hogy lenne minden lében kalán
Utálják mindenek a' gaz heverőket

Terített asztalhoz az ingyen ülőket
Mezei Kakasok al földi Tanyákon

Hóld mező Vásárhelyt, Makón, Füldeákon
Szegeden, Szentesen, Kőrös, Ketskéméten

Ha nints mit ketorjon Háznál a' szeméten,
Seregestől mennek szántókhoz sétálni

A' földbe elhintett magot ki áskálni.
De az aratásban nem kell néki sarló.

Hogy másébol gazda azért olly pazarló.
A' Kakas a' Vezér a' ki a' tyúkokat,

Mintegy Generális vezeti azokat,
Azt senki se bántja, még is mindég peres —

Vagy fát, vagy más magos ülő helyet keres.
De mást meg nem szenved hogy üljön fész-

kére,

Inkább omoljon ki ott néki a' vére.
Ez a' más jussáért hartzol, perlekedik.

Vérbe hagyja egymást mikor verekedik.
A' Kakas nem szánt, vét, nem arat, nem takar

Még is minden jóban részes lenni akar.
Mindenütt othon van, magát jelengeti.

Bár a' szomszédaszszony sokszor elkergeti.

Másé Kakas másé! ha e' szóval inti.

Azzal is a' borsót tsak a' falra hinti.

Valamiat a' hires kurván nem fog a' szó.

A' Kakas is olyan szemtelen a' való.

Mikor bé lopódik más Kamarájában.

Nem kukorikol ott tsak halgat magában

És mikor faldossa a' gabona szemét

Kakas más tyúkjának majd ki vájja szemét

A' mit más tyukjának kellett meg enni.

Azt is begyibe szeretné mind szedni.

Szép madár a' szajkó a' páva tollába

De Királyi köntös nem illik nyakába.

A' többi madarak hogy ezt észre vették

A' szegény szajkónak tollát is ki szették

Éjjélkor el halgat az őriző várta

A' Kakas is torkát akkorra bé zárta

De mikor a' Hajnal pirossát hasítja.

Kakas is Nótáját akkor meg újjítja.

A' Kakas szó hatott szent Péter fülébe

Halálos nagy bűnét juttatván eszébe.

A' Szabó ruhában nem hagyja a' fértzét

A' Kakas se szüzen akármelyik jértzét. '

Mindég kanol, de meg még se házasodik

A' tojás, és tsirke, de úgy szaporodik.

Minden szárnyas állat elszokott párzani.

De a' Kakas egzgyel nem szeret tartani.

Sok szeretőket tart pajkos, és tsapongó

Mint a' mézet nyaló, kurvás Darás dongó

A' Darás is másba szúrja a' fulánkját,
A' Bagoly setétben nemgyújt lámpást fákját
A' méhek' Bikája a' kis darás dongó
Egy virágról másra száll olyan tsapongó,
A' Kakas mindég a' más szemetjén kotor.
A' más Menyetskéjét szereti a' lator.
De ha torkát metszik az is torkára forr.
Fülömben a' kakas szabados is azzal.
A' Pokol szemetjén másutt is a' gazzal.
Nincs ő előtte Úr, tsak egy a' Felsőség.
Pokol' szemetjén is öve az elsőség.
A' Kakas jó szívű, de tsak a' tyúkokhoz,
És olyan szerelmes, hajlandó azokhoz.
A' tyúktól a' mije van meg nem tagadja.
Leg jobb falatját is mert a' tyúknak adja.
Ha egy szemet talál azt is bé nem falja,
Inkább szegény feje maga megkoplalja.
A' Kakast nem hívják soha Sessióba.
Nem is vólt a' Neve Candidátioba.
Még is a' tyúkok közt Király Bíró leve.
Hi már sok izgágát Nemzeteknek teve.
A' sok lúd disznót gyöz: Magyar köz
mondás a',
A' Kakas is vitéz; mert van olly szokása;
Ha mérges, fel ugrik a' disznó' hátára
Órával kalpagot szab füle' dobjára
A' Frantzia is hogy ugrott az Oroszra.
A' mit nyert, el veszté: dolga ment ki
roszra.

2.

---

*M. Vásáros Naményi és Nagy Lónyai
Gábor Sirhalmi versei 1824-ben.*

Fébusban egy testvér Vay Lónyaival!
Magyar Hazánkra sűt fényes sűgárival
Hogy Vayt Lónyay követhesse nyomban.
Azt Vay meg hagyta még Testamentom-
ban.

(az az : olly Haza' szerető legyen Lónyay,
mint Vay : azt hagyta Testamentomban)

Fő Curátor is lett Patakon helyében!
Fő Ispány vólt másként Ungvár Várme-
gyében.

Ritka madár igen! Vay! és Lónyay!
Mind kettő Hazánknak ki dűlt Oszlopjai.
Vay Jósef se megy többet Diétába

Nem bámúlnak ott a' Tudósok szájába
Hogy e' két nagy Oszlop Hazánkból ki dűle!
Az egész épület akkor még rendüle
Bús a' Haza édes fíjától ha meg vál

Vig: ha mostohától meg menti a' halál
Meg hólt Nagy Lónyay! van Hazám' hírével
Namény, és Nagy Lónya sir az Ung' Vizével
Nem szánod e' NemesUngvár? nemesBereg?

Lám Zemplén' szeméből öröm könnyű
pereg.

Hogy egy halandóból halhatatlanná lett.

A' halált meg győzte; és azon erőt vett.
Jobb meghalni — így a' haláltól nem félni.

Mint halálos bűnben félig halva élni
Ne sirj hát bús Hazám! szép gyermeked után

Minden élő el megy a' meg holtak után.
Lónyairól Nemes Zemplény el mondhatja
Hogy vólt nevelője: 's Attya helyett, Attya,
Az írta fel Bétsbe jeles Érdemeit,

Úgy nyerte Lónyay arany Keresztjeit
A' Halálnál nintsen egy is nagyobb kereszt
Kít az Ég sokakra nem áldásúl ereszt
Kár Nagy Lónyainak ifjantan el halni.

Halál' méreg étket véletlen bé falni.
Életben fél idős emberi kort töltött.

Mikor poharába halál mérget töltött.
Negyvenöt Tavaszsa, és negyvenöt Tele;
Mint Béres szolgának ideje ki tele.

E' Világon még az Úr is béres', szolga!

Kinek itt rosszszúl van: ott jól lészen dolga
Nem szép ha Nagy Urból szolgává kell lenni!

De szép a Hazának szolgálatot tenni.
Édes ez az élet! keserü a' Halál!

Halál! be kegyetlen Executor velál!
E' Kegyelmes Urhoz, Király' Biztossához
Tanátsos Hivéhez, és Kamarássához
Hogy egy Földi Isten' embere meghalhat

Újhely bámül: hogy az ily újságot halhat
Hogy Lónyai meg holt: nem méltó tsudára!
Nints írva vég napja senki homlokára!

Élni, és meg halni, természetes dolog.

A' hohgy nagy halott kérdésben fel forog,
Hanem a' ki meghólt: jól halte' meg vagy nem?

Kérdések' kérdese: erre kell felelnem

A' ki jól köt, jól óld: a' ki jól élt, jól hal

Úgy a' jó Keresztény mint vízben úszó Hal
Halál árvizét is keresztül lábolja

Ha undok vétkekkel lelkét nem motskolja

A halál más nével melly a' bűnnek zsóldja

Ezt a' halandó részt lelkünktől el-óldja

Nagy Lónyainak e' kitsinyből lett Nagynak

Életben még három szép fijai vagynak

A' Sáros Pataki Músák Táborában,

Ott járnak Tudomány, erkölts Oskolában

Rézi Mózes Ur, mint nevelő gyám Attyok

Szaporodjon régi nemes ágazatjok!

Mint a' tenger' vize hogy ki ne száradjon!

Úgy Nagy Lónyainak magva ne szakadjon!

A' jó Tanitónak jó a' Tanitványa

Ha azt jó erköltsre oktatni kívánnya,

Miként a' jó fának hogy jó a' gyümöltse

Úgy a' Fijaknál van az Atyák' erköltsé

A' Fiú köteles Szüleit szeretni

Példájokat, de nem mindenben követni

Mikor Nagy Lónyay haló félben vala,

Elötte vólt gyászos terített asztala

Három Árva gyermek körülötte síra,

Illy rendü levelet az Udvarnak íra:

Császári, Királyi kegyes Fejedelem!

Betses Kegyelmeit éreztetvén velem,

Halálos ágyamban is rá emlékezek
És azokról soha el-se felejtkezek
Hogy Felséged emelt illy nagy Méltóságra
Engemet a' buzdit háládatosságra.
Látván ez élettől hogy bútsút kell venni.
Nem akartam azért háládatlan lenni
Felséged sokáig birja a' Koronát!
Országá ne haljon semmi zenebonát!
Felséges Királynénk, Felséged' Jegyesse
Sok arany időkig életét vihesse!
Felséges Császári, Királyi Magzatok.
Mint ott fent tündöklő Égi tsillagzatok
Es mint a' Szentséges Korona kövei;
Ugy tündököljenek Urunk testvérei
És mig setét sirba nem zárják testemet.
Mig fel emelhetem rebegő nyelvemet,
Árvaságra jutott három Fiaimat
Nagy Lónyay ágon Successoraimat
Halál szélveszei kiket háynak, s'ráznak
Ájánlom szivemből a' Királyi Háznak.
Az Az Apostoli szelid Fejedelem.
Mivel Földi Isten: Törvény, és Kegyelem
Más névvel a' Király ha az Ország' Attya.
Más részről Fijához Kegyelmét mutatja
Zúgolódó Flját' ha most szomorítja
A' rosszat még annak javára fordítja,
Az Ég is ha boszszús, haragos, felettünk;
Be borúl: a' miért ellene vétettünk.

---

* * *

Nemes Zemplén ha most köd lepte Egedet!
 Midőn védelmezted kártól Nemessedet;
 És azt hogy a' nyügtől kémélni kívántad
 A' köz nép javáért magadat el szántad
 Óltalmazván Nemes Magyar szabadságát.
 Te! ki Úrrá titted Lónyay Nagyságát
 Bajvivó társadat ha már sírba zártad.
 A' kinek halálát még tán nem-is vártad?
 Esső után a'mint Lónyay kívánnya.
 Süssön ki arany színNapod' szivárvánnya!

Lónyay Gábor név' magyarázatja.

LÓ—ra Magyar! ha azt mondják a' Nemesnek.

Hirt, és Ditsösséget ló háton keresnek.
 Legyen példa ebben Lónyai Nagy Őse!
 Lónyay, Lónyának így lett Örököse.

NYA—vajak fogyasztják rövid életemet,
 Nyom a' nyomorúság tsigázza testemet.
 Nyeresség a' halál a' jó Kereszténynek.
 Nyomait tapodván az igaz ösvénynek.

I—talom, s' ételem keserü mint epe!
 Itt már minden ínség körül vett; meg
 lépe.

GÁ — tolja a' halál jóban szándékomat
Gázolja a' sárba aranyos Rangomat
Át járta el vette minden ékességem
Át se lábolhatom vizi betegségem'
Halál árvizében lebegvén mint hajó.
Sir Lónyai sorsán Tisza, Bodrog, Sajó.

BOR — Szivet vidámit! bor testet táplálja!
Bor, nagy betegnek árt, és vérit rongálja
Jó bort, ó bort, vizzel jó betegnek inni
Kíröl hogy meg gyógyúl, ha még lehet
hinni.

Hogy még is a' beteg egy kis erőt kapjon
Gyengeborjú süttet bor mellett harapjon
Ha bor helyt nem iszik Égi essentiát
Életre nem hozza senki halál' fiát.

Zárolék a' Lónyai Verseihez.

Jártam a' Vásáros Naményi Vásáron
A'hol el költ versem tizen két krajtzáron
Egy Nagyságos Urtól e' bár kis ajándék
Azért meg nem vetem; ha szives a' szándék
Drága, és nagy Úr volt : NagyLónya is szülte
Magyar Poétákat nem sokra betsülte.
Mert tudott a' Frantzal, Olaszszal beszélni,
Törvényes Ügyekben Igazat ítélni.
A' halál' Vásáron még is óltsón adták.
Ifjantan bús Párkák élet nélkül hagyták.
Az élet' Rósái mikor el hervadnak.
Az aranyos Rangért egy fillért se adnak.

*M. B. Fischer Egri Érsek történt halála.
1822-ben.*

Eger gyáztol! itt is halottat temetnek!

Halásznak is látom halál' horgot vetnek

Péter is halász vólt: fogott emberhalat

Báró Fischer vig vólt a' Diéta alatt

Ezer nyóltzszáz hétben Diéta vólt Budán

Bámultak e' dolgon mint valami tsudán

Hogy Egri Érsek lett Püspöke Szathmárnak

Órült mint a' fetske a' Tavasznak, s' Nyárnak.

De az ezernyóltzszáz huszadik esztendő

Szomorúsággal lett attól el telendő

Szomorú vólt annak lelke mind halálig.

Azon túl életét se vitte sokáig.

A' Császárnak is vólt, Ő kedves embere!

SzentIstván nagy aranyOrdóját úgy nyere

Életét azon túl még is búval élte.

Nagy keresztjét halál' keresztért tserélte.

Óltsó haiál előtt az aranyos Ordo!

Egerbe sokat jár a' halál' hir hordó

Réz tsákány fokossal jár a' Papok körül

A' Halál' ügy Biró senkin se könyörül.

Ha most élne B. Fischer Érseksége

Egerben telhetne több gyönyörüsége

Megnyervén óhajtott régi boldogságát

Királyi Városi Nemes szabadságát

Kelemesi Meltzer, Györffy ö Nagysága.

Kezeiknél áll a' Város' Igazsága

Ha Eger Várossa szerentsés fog lenni

Vig Dallokat fogok arról énekelni.

A Halotti versekből erköltsi Tudmány.

Juventus, est ventus: senectus semimors.
Non sit tibi vita vana Juvenilis!

Sequetur sic vitae Corona Senilis.

„Ha Ördögnek szántad Ifjúság Virágát
„Istennek ne kináld Vénség aszszú ágát.

Malus Angelus, bonus Diabolus az az:

A' rossz Angyalból jó ördög válik.

Hezdetben teremtett Isten Angyalokat,

Az Égbe fel vitte magához azokat

De hogy az Ördöggel tserélt köpönyeget

Angyalból ördög lett: ott hagyta az Eget.

Nintsen Pokol! nintsen! tsak a' Papok mond-
ják

Magok mentségekre bolondok gondolják.

Nintsen Isten! így szóll a' bolond ssívében,

Hogy gonoszt üzhessen tellyes életében.

3 dolog leg-unalmasabbá teszi az életet.

1. Mikor két szerelmes egymástól elválk.
2. Mikor az Ifjú elbútsúzik ifjúságától, és ifjú virágát a' Vénség kórójával feltseréli, és hollószín hajszálait hattyútoll színre megfesti a' megidősödött Természet.
3. Mikor a' komor Fátum a' halál' poharat rá köszöni:

„Szegénység, betegség, és megaggott vénség.

„Erre a' háromra soha se vólt szükség.

*E' Világra Anya nélkül született, meg-
sehólt, még is eltemettetett! fel is
támadt; de nem maga erejétől. —*

*Ezen mesét 30 arany jutalom ígéret mel-
lett 10 eszt. alatt senki el nem találta.*

A' Hallottaiból fel támadt

P A R Ó K A.

(Az az: a' 50 Aranyos Mese' meg fejtése.)

Egy koros vénséget ért Német parókás,
Egy Falusi Urral úgy járt a' bohókás,
Fejeltetni adta rosdás Parókáját

És hogy elvégzette azon a' munkáját.
Felesége hetven esztendősen lehetett,
Egy idétlen fija hogy hólton született,
A' kisedet' holt testét egy Iskatulába,
Mint egy koporsóba zártabé a' Bába.

Más Iskatula is szint azon formában,
Kézfén volt az öreg Parókás házában
Pap, Kántor, a' Háznál hogy már volna
jelen,

A' ro'sdás parókát fel fogták hirtelen
És abban hogy a' holt test pihen úgy
vélték,

Siratták, zokogták és azt eltemették.
Meg áldották kik ott voltak kísézőben
Nyúgodj! és támadj fel: mondván
jövendőben,

Volt e' kis halottnak pompás temetése,
Bútszóó versekkel szép el éneklése.
Kántor Szüleitől hogy el bútsúztatta.

A' Pap is rá illy szép áldását mon-
dotta:

Nyúgodj áldott Lélek! támadj fel idővel
És légy uralkodó az Örök Élővel!

A' Falusi Urnak más nap jött postája
Ha kéz a' Paróka küldje ki hozzája,
Az Öreg Parókás szomorúságában,
Paróka helyt küldé holt fiját tokjában
Az Úr a' Paróka' tokját hogy fel-
nyitá,

A' holt testet látván úgy megháborítá
Hogy ez Uri Háznál valakik valának
Meg rémulésekben majd el ájúlának
Parantsol azonba Helység Bírójának,
Az Úr: hogy mindjárt Tanátsot
tartának.

Hogy a' dolog felöl vizsgálást tegyenek!
A' Parókásért is követet küldjenek!
Az Úr Parókáját a' sirból fel vették,
A' holt testet annak helyébe le-
tették,

Így tsalja meg a' kik a' Világhoz bíznak
Meg koplalják utóbb kik más ja-
ván híznak.

A' Világ nem egyéb hát így tsak
tsalóka!

Mint halottaiból fel támadt Paróka.

*Lectores Benevoli Authoris, et illumi-
nati ingenii Viri; ex Variis Comi-
tatibus. — Ex Com. Pestiensis*

- Magnif. Sp. D. Franc. Steinbach Fiscus Reg.
Sp. D. Jos. Turótzky Inclytor. Com. Pest.
Tolnensis, et Albensis, T. J. Assessor,
et Compl. Illustr. Fam. Fiscalis.
Sp. D. Mich. Vitkovich Compl. Fam. Fisc.
Sp. D. Kis Faludy Insignis Poeta
Perill. D. Carolus Balla Capit. Comit.
Pestiensis, et Poeta Laureatus
Perill. D. Carolus Kovátsi Fori utriusque
Advocat. et Electae Commun. membrum.
G. D. Emericus Farkas Electae Com. Comm.
Gener. D. Adalbertus Bóta Civis Juratus.
G. D. Joan. Horváth, et Laurent. Csuka
Sp. D. Steph. Terney Fiscalis
P. D. Steph. Pap Fori utriusque Advocatus
Ex Principatu Cels. D. Grasalkovich
M. ac Sp. D. Joan. Vietoris Regens Dom.
Sp. D. Michael Andrásy Inspector Bonorum
Sp. D. Mich. Beretz Ord. Exactor.
Perill. D. Emericus Benyovszky de Eadem
P. D. Ladislaus Tasy Provisor Gödölöiens.
P. D. Franc. Tartzali Provisor Hatvaniens.
P. D. Joan. Kontsér V. Exactor.
P. D. Leopoldus Svini Frumentarius Kartal.
P. D. Joan Mráz Frumentarius Szödiensis,
Adm. R. D. Emer. Agler Paroch Szödiens.

Ketskemétienses Domini:

- Sp. D. Benjamin Sárközy Postae. Mag.
Sp. D. Ladislaus Deák Compossessor
Perill. D. Alex. Fekete p. t. Judex
Clarissimus D. Steph. Nagy Professor

Vacienses Domini, ac Moecenates.

Reverendis. D. Adalb. Borsitzky Praepos.
Reverendis. D. Emericus Terstyánszky Can.
Sp. D. Gasp. Nedetzky Praef. Episcop.
Sp. D. Stephan. Fribeisz Judex Nobilium
Sp. D. Kis Direct. Eppalis.
Sp. D. Franc. Kámánházy Fisc. Ord. Eppalis.
Sp. D. Jos. Kováts Vice Fisc. Eppalis.
Sp. D. D. Hamvay Resig. Exactor
Sp. D. Kapernay Fisc. V. Capitul.
P. P. D. D. Senior et Junior. Hajnik
P. D. Neisz Henricus Perceptor Eppalis
P. D. Joannes Feyes Protocolist. Eppalis.
P. D. Nicol. Krenedits Percept. Cancel.
P. D. Bártzky
Perill. D. Adamus Mitterhoffer Judex Vac.
Perill. D. Martin. Csillagh. Ord. Notarius
Perill. D. Josephus Singlery V. Notarius
P. D. Rein Ferd. Teloniator
Sp. D. Svartzer Supremus Director.
Sp. D. Molnár Professor Regius.
Rever. D. Casimirus Gasparik Secr. Ord.
Rever. D. Ant. Mericzay Notarius Eppal.
Rever. D. Mich. Gáspáry Protoc. Epp
G. D. Denati Johanis Sicher, Filii.

O B S E R V A T I O

Lectores Benevoli Potentes: videlicet.
Sp. D. Praefectus Sp. D. Kámánházy
Sp. D. Kapernay, et reliqui Benevolí
dant 5. fl. mediocres medietatem; Sacer-
dotes, et Capellani, 1. fl. in Bancali.
(Titulo Praenumerationis.)

Poeta Author. m.p. — L. S.

